

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **ČEZ, a.s.,** se sídlem Duhová 1444/2, Praha 4, zastoupený JUDr. Karlem Muzikářem, LL.M., advokátem se sídlem Křižovnické náměstí 193/2, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství,** se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, **za účasti:** I. Povodí Ohře, státní podnik, se sídlem Bezručova 4219, Chomutov, II. R. H., zastoupený Mgr. Kateřinou Bártovou, advokátkou se sídlem Mostecká 2580, Žatec, v řízení o kasační stížnosti žalovaného a kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení II. proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2017, č. j. 15 A 86/2014 - 73,

takto:

I. Kasační stížnost žalovaného **se odmítá.**

II. Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení II. **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků ani osob zúčastněných na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žalovaného.

IV. Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení I. **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení II.

V. Osoba zúčastněná na řízení II. **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení II. částku 12 342 Kč do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Karla Muzikáře, LL.M., advokáta.

VI. Odměna a náhrada hotových výdajů advokátky Mgr. Kateřiny Bártové **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „vodoprávní úřad“), vydal v řízení z moci úřední podle § 38 odst. 13 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v relevantním znění (dále jen „vodní zákon“), rozhodnutí ze dne 13. 1. 2014, č. j. 2053/ZPZ/13/RVP-051.6, kterým rozhodl, že vody vyvěrající na zemský povrch na pozemcích p. č. X, X a X v k. ú. H. u Ž. a následně odtékající do toku Hutná *nejsou* odpadními vodami ve smyslu § 38 odst. 1 vodního zákona. Do okruhu účastníků řízení vodoprávní úřad zahrnul žalobce jako vlastníka bývalého odkaliště Vysočany a R. H. (osoba zúčastněná na řízení II.) jako vlastníka, popř. nájemce předmětných pozemků.

[2] Proti rozhodnutí vodoprávního úřadu podal R. H. odvolání, které po provedení nezbytných úkonů vodoprávní úřad předal spolu se spisovým materiálem žalovanému (Ministerstvo zemědělství) jako nadřízenému správnímu orgánu. Žalovaný usnesením ze dne 14. 4. 2014, č. j. 23670/2014-MZE-15111, rozhodl podle § 12 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), že *„podání“* vodoprávního úřadu (podáním měl žalovaný na mysli předání spisové dokumentace s odvoláním R. H. – pozn. NSS) postupuje Ministerstvu životního prostředí jako věcně a místně příslušnému správnímu orgánu k vyřízení postupovaného *„podání“*.

[3] Na základě žádosti Ministerstva životního prostředí vydal ministr životního prostředí jako nadřízený správní orgán ve smyslu § 178 odst. 1 správního řádu dne 25. 6. 2014 souhlas (č. j. 42887/ENV/14) s vrácením postoupeného *„podání“* vodoprávního úřadu žalovanému, a to podle § 12 věty druhé správního řádu, s tím, že žalovaný je věcně a místně příslušným orgánem k vyřízení postupovaného odvolání R. H. Usnesením ze dne 27. 6. 2014, č. j. 729/530/14/Se, 27859/ENV/14, Ministerstvo životního prostředí vrátilo postoupené odvolání žalovanému, aby o něm rozhodl. V odůvodnění usnesení konstatovalo, že ačkoliv bylo dle názvu rozhodnutí vodoprávního úřadu rozhodováno *„v pochybnostech podle § 38 vodního zákona, fakticky bylo rozhodnuto o právní povaze vod údajně se vyskytujících na pozemcích v něm uvedených; určení povrchových, případně podzemních vod, včetně rozhodnutí, o které vody se jedná podle § 2, § 2a a § 3 vodního zákona, resp. jejich provedení jakožto důkazu v rámci rozhodování o odvolání, Ministerstvu životního prostředí nepřísluší“*.

[4] Dne 30. 9. 2014 vydal žalovaný rozhodnutí, č. j. 49485/2014-MZE-15111, kterým změnil rozhodnutí vodoprávního úřadu tak, že vody vyvěrající na zemský povrch na pozemcích p. č. X, X a X v k. ú. H. u Ž. a následně odtékající do toku Hutná *jsou* odpadními vodami ve smyslu § 38 odst. 1 vodního zákona.

[5] Proti posledně zmíněnému rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2014 podal stěžovatel žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který rozsudkem ze dne 31. 1. 2017, č. j. 15 A 86/2014 - 73, rozhodl, že napadené rozhodnutí žalovaného je nicotné.

[6] Krajský soud konstatoval, že napadené rozhodnutí trpí podstatnou vadou, neboť vůbec nespadá do působnosti žalovaného. Předmětem správního řízení bylo vydání rozhodnutí podle § 38 odst. 13 vodního zákona, k jehož vydání je podle § 107 odst. 1 písm. p) vodního zákona příslušný krajský úřad. Odvolacím orgánem je podle § 89 odst. 1 ve

spojení s § 178 odst. 2 větou druhou správního řádu ústřední vodoprávní úřad, jehož působnost vykonávají vedle žalovaného další ministerstva vyjmenovaná v § 108 vodního zákona. Řízení podle § 38 odst. 13 vodního zákona spadá z hlediska systematiky zákona do ochrany jakosti vod, která je svěřena Ministerstvu životního prostředí [§ 108 odst. 3 písm. a) bod 6. vodního zákona]. Podle § 126 odst. 4 vodního zákona je třeba působnost vodoprávních úřadů výslovně neuvedenou posuzovat podle oblastí, v nichž jim přísluší výkon státní správy. Z § 15 odst. 1 a § 19 odst. 2 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, v relevantním znění (dále jen „kompetenční zákon"), jednoznačně plyne, že žalovaný nemá působnost v oblasti ochrany jakosti vod; ta je výslovně svěřena Ministerstvu životního prostředí. S ohledem na uvedené má žalovaný absolutní nedostatek působnosti vydat napadené rozhodnutí, a proto krajský soud vyslovil v souladu s § 76 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), jeho nicotnost.

II. Kasační stížnost žalovaného

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný kasační stížnost, ve které uvedl, že plně respektuje názor krajského soudu, který ostatně zaujímal již v průběhu správního řízení. Věc má však precedenční význam, a proto by o ní měl rozhodnout Nejvyšší správní soud. Kasační důvod žalovaný spatřuje ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v tom, že krajský soud rozšířil taxativní výčet kompetencí Ministerstva životního prostředí také na rozhodování podle § 38 odst. 13 vodního zákona, ačkoliv mu takové oprávnění § 108 odst. 3 písm. a) vodního zákona nesvěřuje. Aplikace § 108 odst. 3 vodního zákona vylučuje aplikaci § 126 odst. 4 téhož zákona.

[8] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

III. Posouzení kasační stížnosti žalovaného Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve otázkou, zda jsou v dané věci splněny veškeré formální náležitosti a podmínky řízení. Kasační stížnost je podána osobou oprávněnou, neboť žalovaný byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj pověřený zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání, jež je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že kasační stížnost nebyla podána včas ve lhůtě dle § 106 odst. 2 s. ř. s.

[11] Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. Zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti nelze prominout. O lhůtě pro podání kasační stížnosti a důsledcích jejího zmeškání byli účastníci řízení krajským soudem v napadeném rozsudku řádně poučeni.

[12] Z potvrzení o dodání a doručení do datové schránky nacházejícího se ve spise krajského soudu je zřejmé, že napadený rozsudek krajského soudu byl žalovanému doručen do datové schránky ve čtvrtek dne 2. 2. 2017.

[13] Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků, končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

[14] Byl-li v dané věci rozsudek krajského soudu žalovanému doručen ve čtvrtek 2. 2. 2017, skončila dvoutýdenní lhůta k podání kasační stížnosti uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek uvedené lhůty, tedy ve čtvrtek 16. 2. 2017 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.). Uvedený den tak byl posledním dnem pro předání kasační stížnosti soudu nebo její zaslání prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence nebo předání orgánu, který má povinnost ji doručit (§ 40 odst. 4 s. ř. s.). Kasační stížnost však byla odeslána Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím datové schránky žalovaného až dne 17. 2. 2017, jak vyplývá ze záznamu o ověření elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy byla podána opožděně.

[15] Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo než kasační stížnost žalovaného odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť opožděnost kasační stížnosti představuje neodstranitelný nedostatek, pro který nelze v řízení pokračovat.

[16] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost žalovaného byla odmítnuta, nemohl se již Nejvyšší správní soud zabývat meritorním posouzením kasačních námitek žalovaného.

IV. Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení II., vyjádření žalobce, žalovaného a osoby zúčastněné na řízení I.

[17] R. H. - osoba zúčastněná na řízení II. (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu z důvodů, které výslovně podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. [pozn. NSS - obsah kasačních námitek odpovídá rovněž důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s.].

[18] Stěžovatel namítl, že žalobce není a nebyl účastníkem správního řízení podle § 27 správního řádu, neboť není řízením nijak dotčen (není vlastníkem stavby, dotčených ani sousedících pozemků). Žaloba, jež byla podána osobou, která není účastníkem správního řízení, je nepřípustná a měla být odmítnuta.

[19] Podle stěžovatele krajský soud nemůže vést řízení ve věci, která je v době řízení před soudem již v právní moci.

[20] Žalobce podle stěžovatele zatajil krajskému soudu, že nejméně od 29. 12. 2016 není vlastníkem „Složiště popelovin Vysočany“, z čehož plyne, že důkazy jím předložené soudu

nemohou být uplatněny (zejména rozhodnutí Okresního úřadu Chomutov ze dne 30. 3. 2000, č. j. RŽP-III-Sol-/10542/99/00).

[21] Stěžovatel rovněž namítl, že nebyl poučen o právu na pomoc advokáta od počátku řízení v souladu s „*Chartou OSN*“, čímž byl poškozen na svých právech.

[22] Dále stěžovatel konstatoval, že se dovolává § 38 odst. 1 vodního zákona definujícího odpadní vody s tím, že zákon neumožňuje volnou úvahu o povaze těchto vod ani orgánu státní moci. Podle sdělení sekretariátu rozkladové komise č. 3/1999 o výkladech právních předpisů, přijatých výkladovou komisí ministra životního prostředí, naplňují odkaliště jako místa určená k trvalému ukládání kalů definici skládky odpadů podle zákona o odpadech, je-li účelem uložení kalů jejich zneškodnění, přičemž odpady na takové skládky ukládané podléhají zpoplatnění. Pokud je odkaliště vodohospodářským dílem, vztahuje se na ně také režim vodního zákona.

[23] Na podporu svých tvrzení stěžovatel doložil Nejvyššímu správnímu soudu e-maily ze dne 13. 2. 2017 adresované Ministerstvu životního prostředí, e-mail s odkazem na článek „Hasiči kontrolovali odkaliště“, přípis Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových ze dne 6. 10. 2016, sdělení sekretariátu rozkladové komise č. 3/1999 o výkladech právních předpisů, přijatých výkladovou komisí ministra životního prostředí, přípis stěžovatele adresovaný Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových ze dne 6. 10. 2016, Metodický pokyn odboru ochrany lesa MŽP č. j. OOL/1274/98, kolaudační rozhodnutí č. j. vod-1072/81/82, žádost Českých energetických závodů, státního podniku „v likvidaci“ o zápis do katastru nemovitostí ze dne 2. 5. 2006 a dokument označený jako „Prokázání nástupnictví České energetické závody, státní podnik, v likvidaci“.

[24] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

[25] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační námitky nejsou důvodné a kasační stížnost je nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Krajský soud se v napadeném rozsudku zabýval výhradně otázkou nicotnosti napadeného rozhodnutí žalovaného, přičemž kasační námitky musí směřovat právě jen proti důvodům, pro které krajský soud napadené rozhodnutí zrušil. Žalobce odkázal v této souvislosti na usnesení ze dne 21. 11. 2007, č. j. 8 As 52/2006 - 74, publ. pod č. 1655/2008 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), jímž Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost pro nepřípustnost, neboť stěžovatel argumentoval v kasační stížnosti proti právnímu názoru krajského soudu, na kterém však napadený rozsudek nestál. Stěžovatel měl tedy i v nyní posuzované věci napadat výhradně důvody, pro které krajský soud prohlásil napadené rozhodnutí za nicotné. Namísto toho však stěžovatel uplatnil toliko námitky týkající se účastenství žalobce ve správním řízení a povahu vytékajících vod z odkališť. Nadto uvedené námitky uplatnil stěžovatel poprvé až v kasační stížnosti, ačkoliv mu nic nebránilo učinit tak již dříve v řízení před správními orgány a krajským soudem. Stěžovatelovo tvrzení o absenci aktivní legitimace žalobce k podání žaloby je nesprávné, neboť § 65 odst. 1 s. ř. s. odvozuje žalobní legitimaci od tvrzeného

zkrácení práv žalobce rozhodnutím správního orgánu, nikoliv od účastenství v předcházejícím správním řízení. Správní orgány jednaly se žalobcem jako s účastníkem řízení, již proto by měl mít možnost brojit proti napadenému rozhodnutí žalovaného (bez ohledu na to, zda byl za účastníka označen správními orgány správně či nikoliv). Žalobce považuje napadený rozsudek za věcně správný. Ze systematického zařazení § 38 vodního zákona plyne, že spadá do působnosti Ministerstva životního prostředí jako ústředního správního úřadu na úseku ochrany jakosti vod podle § 108 odst. 3 písm. a) vodního zákona (a to bez ohledu na jeho výsledek). Kompetence Ministerstva životního prostředí plyne rovněž z § 15 odst. 1 a § 19 odst. 2 kompetenčního zákona. Ust. § 108 odst. 3 písm. a) vodního zákona neobsahuje doslovný výčet všech řízení vedených dle vodního zákona, u nichž by měla působnost náležet Ministerstvu životního prostředí [k tomu srov. § 108 odst. 3 písm. r), § 89 až § 100 a § 91 odst. 2 vodního zákona]. Předmětem řízení podle § 38 odst. 13 vodního zákona je odborné posouzení charakteru vod, které vyžaduje posouzení jakosti zkoumaných vod, resp. i povrchových a podzemních vod v okolí, a jejich potenciálního ohrožení zkoumanými vodami. Uvedené vyžaduje odborné znalosti, jež má s ohledem na svou působnost Ministerstvo životního prostředí. Rozhodnutí žalovaného je nicotné, neboť žalovaný k němu nebyl věcně příslušný. K problematice vod vytékajících z bývalého odkaliště Vysočany a skutečného původu vod vyvěrajících na pozemcích stěžovatele žalobce plně odkázal na argumentaci uvedenou v žalobě. Vody vyvěrající na pozemcích stěžovatele nemají původ v bývalém odkališti, nejedná se o odpadní vody a nemohou ohrozit jakost povrchových či podzemních vod. K účastenství ve správním řízení žalobce uvedl, že je od první poloviny devadesátých let vlastníkem a provozovatelem bývalého odkaliště Vysočany, dodnes vlastní většinu pozemků pod ním se nacházejících, monitoruje stav vod vytékajících z bývalého odkaliště a zabezpečuje funkčnost celého drenážního a hrázového systému. Výsledek správního řízení má bezesporu dopad do jeho práv, neboť byla řešena otázka povahy vod majících původ v bývalém odkališti Vysočany a také to, zda vyvěrají na předmětných pozemcích stěžovatele. Žalobce byl zjevně účastníkem řízení ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu. České energetické závody, státní podnik „v likvidaci“, dříve vlastnily bývalé odkaliště Vysočany, to však bylo v rámci privatizace převedeno na žalobce. Na podporu svých tvrzení označil žalobce důkazy (rozhodnutí o povolení vypouštění odpadních vod z odkaliště Vysočany, změnu uvedeného povolení, povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami - odkaliště Vysočany, výpis z katastru nemovitostí, k. ú. Vysočany u Chomutova).

[26] Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřípustnost ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s., případně ji zamítl jako nedůvodnou.

[27] Stěžovatel v replice k vyjádření žalobce setrval na svých námitkách. Uvedl, že žalobce nikdy nebyl vlastníkem ani provozovatelem bývalého odkaliště Vysočany, které je současně skládkou odpadu podléhající integrovanému povolení. Provozovatelem bývalého odkaliště Vysočany byla od roku 2012 společnost ELNA služby, s. r. o., poté jej provozovala společnost ESB, s. r. o. Následně odkaliště provozovala společnost ČEZ Energetické produkty, s. r. o., a ČEZ Inženýring, s. r. o. Všechny údaje lze ověřit z evidence - seznamu vodních děl I. - III. kategorie v České republice vedené Ministerstvem zemědělství. Terminologie správních orgánů je nejednotná, neboť předmětné vodní dílo je v kolaudačním rozhodnutí z roku 1982 označeno jako „Struskovod a složiště popelovin ve Vysočanech“, v povolení ke zrušení vodního díla z roku 2000 a územních rozhodnutích

z let 2000 až 2009 je uváděno „Odkaliště Vysočany“. Skutečnost, že by vlastnické právo k bývalému odkališti Vysočany přešlo v rámci privatizace na Fond národního majetku ČR a následně na žalobce, neplyne ze spisu, a proto je jeho účastenství přinejmenším sporné. Vodohospodářské dílo odkaliště Vysočany nikdy nebylo privatizováno; vždy podléhalo jako stavba zápisu do katastru nemovitostí. Pozemky žalobce s pozemky ve vlastnictví stěžovatele, jichž se týká rozhodnutí vodoprávního úřadu, nesousedí. Rozhodnutí, která na podporu svých tvrzení doložil žalobce, byla napadena žalobou ve správním soudnictví. Krajský soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, ačkoli nedostatek aktivní legitimace žalobce je vážnou procesní vadou a dostatečným důvodem ke kasaci. Dále stěžovatel odkázal na izotopovou analýzu vody ze dne 11. 4. 2014, podle níž voda vytékající z odkaliště do toku Hutná obsahuje soli a sulfáty, které se běžně nevyskytují. Právní režim odkaliště a z něj prosakujících odpadních vod úzce souvisí se závěry o nicotnosti rozhodnutí žalovaného, neboť podle stěžovatele je nepochybné, že odkaliště je vodohospodářským dílem. Jako takové podléhá režimu vodního zákona a s ohledem na to je v kompetenci žalovaného vydání rozhodnutí o tom, že vody vyvěrající na zemský povrch na pozemcích p. č. X, X a X v k. ú. H. u Ž. a následně odtékající do vodního toku Hutná, jsou odpadními vodami ve smyslu § 38 odst. 1 vodního zákona. Z uvedených důvodů se stěžovatel neztotožňuje s výkladem kompetenčního zákona ve spojení s § 108 odst. 1 a § 108 odst. 3 vodního zákona tak, jak jej provedl krajský soud. Současně je však stěžovatel stále přesvědčen o tom, že skutečnost, zda jsou vody vytékající z odkališť odpadními vodami, plyne přímo z vodního zákona a nezávisí na rozhodnutí správního orgánu. Úvaha jakéhokoliv správního orgánu o charakteru vod není na místě, neboť zákon definuje odpadní vody exaktně. Stěžovatel rovněž uvedl, že má k dispozici informace o členství fyzických osob v orgánech představenstva žalobce, které mohou zpochybnit platnost právních jednání žalobce.

[28] Stěžovatel k replice dále doložil izotopovou analýzu vody ze dne 11. 4. 2014 s komentářem a protokoly, izotopovou analýzu vody (mimo rozsah akreditace), územní rozhodnutí - složiště popelovin Vysočany ze dne 30. 6. 1971, výroční zprávu ESB a.s. za rok 2012 a seznam vodních děl I. - III. kategorie v ČR k 1. 1. 2008 v provozu nebo ve výstavbě.

[29] Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení I. se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřili.

V. Posouzení kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení II. Nejvyšším správním soudem

[30] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl osobou zúčastněnou na řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[31] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a zkoumal při tom, zda rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[32] Kasační stížnost není důvodná.

[33] Úvodem se Nejvyšší správní soud zabýval argumentací žalobce, podle něhož je kasační stížnost nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírá o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud ovšem konstatuje, že uvedené se v případě stěžovatele neuplatní, neboť v řízení před krajským soudem neměl postavení žalobce. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl např. v rozsudku ze dne 18. 6. 2009, č. j. 7 As 26/2008 - 140, publ. pod č. 1990/2010 Sb. NSS, „[z]*ákaz uvádět v řízení o kasační stížnosti nové právní důvody, které nebyly uplatněny v řízení před krajským (městským) soudem totiž ze své podstaty dopadá pouze na stěžovatele, který byl v řízení před krajským (městským) soudem žalobcem. Podává - li kasační stížnost jiný subjekt (osoba zúčastněná na řízení, žalovaný správní orgán), může argumentovat jakýmikoli právními důvody, a to bez ohledu na to, jakou procesní obranu uplatnil ve vyjádření k žalobě a zda takové vyjádření vůbec podal.*“ Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele, který je osobou zúčastněnou na řízení, nelze bez dalšího považovat za nepřípustnou jen proto, že se opírá o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[34] V nyní projednávané věci je ovšem také významné, že krajský soud v napadeném rozsudku vyslovil nicotnost rozhodnutí žalovaného, neboť dovodil, že rozhodování o předmětu správního řízení vůbec nespadá do působnosti žalovaného. Právě od obsahu napadeného rozsudku je přitom nezbytné odvíjet formulaci důvodů kasační stížnosti. Žalobci tak lze přisvědčit v tom, že kasační stížnost lze podat toliko z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.), přičemž důvody kasační stížnosti musí směřovat proti rozhodnutí krajského soudu, neboť podstatou řízení o kasační stížnosti je přezkum soudního rozhodnutí (§ 102 s. ř. s.). V projednávané věci to znamená, že pokud krajský soud vyslovil nicotnost napadeného rozhodnutí žalovaného z důvodu absence působnosti žalovaného k vydání předmětného rozhodnutí, pak musí být kasační námitky postaveny právě na argumentaci, proč je vyslovení nicotnosti z důvodů předestřených krajským soudem nesprávné (tj. zda a proč rozhodnutí správního orgánu není nicotné, v důsledku čehož se krajský soud měl zabývat žalobními body a argumentací účastníků a osob zúčastněných na řízení), popř. jakých vad se krajský soud dopustil v rámci řízení o přezkumu rozhodnutí žalovaného.

[35] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že krajský soud rozhodoval bez jednání, přičemž žalobce ani nebyl aktivně legitimován k podání žaloby, neboť podle názoru stěžovatele žalobce nebyl účastníkem správního řízení.

[36] Za aktivní procesní legitimaci lze označit stanovení podmínek, kdo může podat žalobu a vystupovat v procesním postavení jako žalobce. Nedostatek aktivní procesní legitimace vede k odmítnutí žaloby. Od procesní legitimace je zapotřebí odlišovat věcnou legitimaci, která svědčí těm, kdo jsou nositeli hmotných subjektivních práv a povinností. Její posouzení je věcí důvodnosti žaloby. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k těmto otázkám v usnesení ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Ao 1/2009 – 120, uvedl: „[O]*tázku aktivní procesní legitimace navrhovatele jako podmínku přípustnosti návrhu nelze směšovat s otázkou aktivní věcné legitimace návrhu, tedy s otázkou jeho důvodnosti. Přípustný je ten*

pokračování

návrh, který obsahuje zákonem stanovená (tedy mj. myslitelná a logicky konsekventní) tvrzení; není však nutné, aby tato tvrzení byla pravdivá. Pravdivost tvrzení je však naopak zásadní pro posouzení důvodnosti návrhu – to se však již zkoumá v řízení ve věci samé, nikoli při posuzování přípustnosti."

[37] Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

[38] Ke kasačním námitkám stěžovatele je nutno uvést, že o tom, zda se v určitém individuálním případě jedná o odpadní vody ve smyslu § 38 odst. 1 vodního zákona, mohou v praxi vznikat pochybnosti. Právě na takové situace zákonodárce pamatoval v § 38 odst. 13 vodního zákona, podle něhož v pochybnostech o tom, zda se jedná o odpadní vody, rozhoduje z moci úřední vodoprávní úřad.

[39] Soudní řád správní definuje v § 65 odst. 1 rozhodnutí jako úkon, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti jednotlivců. Tato definice zahrnuje jednak konstitutivní rozhodnutí, jednak rozhodnutí deklaratorní (závazně určující práva nebo povinnosti). Rozhodnutím vodoprávního úřadu v pochybnostech o tom, zda se jedná o odpadní vody či nikoliv, se sice přímo neukládají práva či povinnosti (nejedná se tedy o konstitutivní rozhodnutí), nicméně určením, zda se jedná o odpadní vody, se zároveň rozhodne o aplikaci celé řady právních norem a závazně se tak určují práva a povinnosti mj. subjektů, které s odpadními vodami určitým způsobem nakládají. Má tedy význam pro řadu subjektů, které mají své zájmy v oblasti výskytu posuzovaných vod, posiluje jejich právní jistotu a především může následně sloužit jako podklad pro řadu dalších řízení a také veřejnoprávních či také soukromoprávních poměrů. Předmětem řízení podle § 38 odst. 13 vodního zákona, které se zahajuje z moci úřední, je tedy deklaratorní rozhodnutí vodoprávního úřadu v pochybnostech o tom, zda se jedná o odpadní vody či nikoliv (k deklaratorním rozhodnutím srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 230/2015 – 34, a ze dne 22. 6. 2017, č. j. 9 As 246/2016 – 46).

[40] Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86, publ. pod č. 1764/2009 Sb. NSS, plyne, že „[a]*ktivní legitimace v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) bude dána vždy tehdy, pokud s ohledem na tvrzení žalobce není možné zjevně a jednoznačně konstatovat, že k zásahu do jeho právní sféry v žádném případě dojít nemohlo.*"

[41] Žalobce v žalobě mj. tvrdil, že se cítí být zkrácen na svých právech rozhodnutím žalovaného z důvodu jeho nezákonnosti; rozhodnutí nadto považoval za nicotné. Žalobce uvedl, že byl provozovatelem vodního díla - bývalého odkaliště Vysočany, které bylo v roce 2000 zrušeno, a byla provedena rekultivace dané lokality. Vodoprávní úřad zahájil z moci úřední předmětné řízení podle § 38 odst. 13 vodního zákona, přičemž s žalobcem jednal jako s účastníkem řízení. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí o odvolání

stěžovatele dospěl k závěru, že vody vyvěrající na předmětných pozemcích ve vlastnictví stěžovatele jsou odpadními vodami, které mají původ v bývalém odkališti Vysočany, jehož je žalobce provozovatelem.

[42] Žalobce v žalobě vyslovil nesouhlas s uvedeným názorem žalovaného, stejně jako se závěrem, že tyto vody ohrožují jakost povrchových vod na dotčených pozemcích ve vlastnictví stěžovatele.

[43] Uvedená skutečnost implikuje oprávněnost tvrzení žalobce, podle něhož je napadeným rozhodnutím dotčen, neboť se jím určuje, že vody vyvěrající na předmětných pozemcích ve vlastnictví stěžovatele jsou odpadními vodami a mají původ v bývalém odkališti Vysočany, jehož je žalobce dle svých tvrzení vlastníkem a provozovatelem. V souladu s citovaným usnesením rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86, je tedy třeba konstatovat, že žalobci v nyní projednávané věci svědčila s ohledem na jeho tvrzení aktivní procesní legitimace. Nelze totiž vyloučit, že tvrzené skutečnosti, pokud by se ukázaly jako pravdivé, by mohly mít za následek způsobilost napadeného správního rozhodnutí zasáhnout do práv a zájmů žalobce.

[44] Lze tedy shrnout, že žalobce byl aktivně legitimován k podání žaloby ke krajskému soudu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.; námitky stěžovatele v tomto směru vznesené nejsou důvodné.

[45] Krajský soud dospěl k závěru o nicotnosti rozhodnutí žalovaného z důvodu absence působnosti rozhodujícího správního orgánu; v důsledku uvedeného vůbec nepřezkoumával z jiných hledisek zákonnost rozhodnutí správních orgánů, včetně toho, zda správní orgán správně stanovil okruh účastníků předcházejícího správního řízení. Proto nelze takový přezkum provést ani v navazujícím řízení o kasační stížnosti proti napadenému rozsudku. Posouzením kasačních námitek týkajících se vlastníka (resp. provozovatele) odkaliště Vysočany, se tedy zdejší (a ani krajský soud) soud zabývat nemohl; z téhož důvodu nepřikročil ani k provedení důkazů v tomto směru navržených.

[46] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud rovněž shledal ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustnou námitku stěžovatele, v níž správním orgánům vytýkal, že s žalobcem jednaly jako s účastníkem řízení; tato námitka se totiž opírá o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[47] Vzhledem k tomu, že krajský soud vyslovil podle § 76 odst. 2 s. ř. s. nicotnost rozhodnutí žalovaného, nemusel ve věci ani nařizovat jednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 4 As 31/2004 - 53).

[48] Stěžovatel dále namítal, že krajský soud nemůže vést řízení ve věci, která je v době řízení před soudem již v právní moci. Nejvyšší správní soud k této námitce konstatuje, že správní soudnictví je ovládáno zásadou subsidiarity, podle které se lze ochrany u soudu domáhat zásadně jen tehdy, vyčerpá-li žalobce řádné opravné prostředky před správními orgány (viz zejm. § 4, § 5, § 65 a § 68 s. ř. s.). „*Tvrzení o tom, že správní rozhodnutí nesprávně zasáhlo do právní sféry žalobce v sobě zahrnuje předpoklad, že takové rozhodnutí je v právní moci, ať již po vyčerpání všech řádných opravných prostředků, či bez jejich využití, jestliže je právní řád nepřipouští.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2004,

č. j. 1 As 28/2004 - 106, publ. pod č. 454/2005 Sb. NSS). Tato kasační námitka tedy také není důvodná.

[49] Stěžovatel rovněž namítl, že nebyl poučen v souladu s „*Chartou OSN*“ o právu na pomoc advokáta; tuto námitku ovšem nijak blíže nerozvedl. Nejvyšší správní soud konstatuje, že k této otázce se vyjádřil Ústavní soud např. v nálezu ze dne 21. března 2017, sp. zn. IV.ÚS 682/16, který je aplikovatelný rovněž v řízení před správními soudy, v němž uvedl: „*Cílem poučovací povinnosti ve smyslu v článku 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod je poučení účastníka o tom, jaká má v procesu práva a povinnosti, aby jím provedené procesní úkony mohly vyvolat zamýšlené účinky a aby mohl splnit své procesní povinnosti, přičemž poučovací povinnost musí být poskytnuta včas, tj. v době, kdy je toho podle stavu řízení pro účastníka řízení zapotřebí. Civilní soud je tedy povinen účastníka řízení včas seznámit s právem nechat se zastoupit osobou znalou práva nebo požádat soud o to, aby mu byl zástupce za naplnění zákonných podmínek soudem ustanoven. Uvedené platí obzvláště za situace, kdy je již z podání účastníka řízení zřejmé, že se v procesním právu zjevně neorientuje, že se nachází v tíživé osobní situaci nebo že vzhledem k projednávané věci a vzhledem k zastoupení protistrany může být v procesu značně znevýhodněn.*“ Rovněž z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, č. j. 7 Azs 17/2003 - 40, plyne, že poučení o procesních právech a povinnostech dle § 36 odst. 1 s. ř. s. je soud povinen poskytnout účastníku v takové době, kdy je to podle stavu řízení pro něj zapotřebí. O takový případ se v projednávané věci zjevně nejedná, neboť již z postupu stěžovatele v řízení před správními orgány je zřejmé, že stěžovatel se v problematice projednávané ve správním řízení zjevně poměrně dobře orientuje a ve správním řízení byl aktivní, přičemž také napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno právě na základě odvolání stěžovatele. Rovněž v řízení před krajským soudem stěžovatel řádně uplatnil a realizoval práva osoby zúčastněné na řízení; za popsané situace neměl krajský soud důvod se domnívat, že je zapotřebí stěžovatele poučovat o právu nechat se zastoupit osobou znalou práva nebo požádat soud o to, aby mu byl zástupce za naplnění zákonných podmínek soudem ustanoven.

[50] K námitkám stěžovatele, v nichž se zabývá právním režimem odkališť a z něj prosakujících odpadních vod, Nejvyšší správní soud opětovně konstatuje, že kasační stížnost lze podat toliko z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., jež směřují proti rozhodnutí krajského soudu. V nyní projednávané věci přitom kasační námitky musely směřovat vůči právnímu názoru krajského soudu, podle něhož je rozhodnutí žalovaného nicotné z důvodu absolutní věcné nepříslušnosti, popř. proti vadám, jichž se měl krajský soud dopustit v rámci řízení o přezkumu rozhodnutí žalovaného; posouzením právního režimu odkaliště a charakteru vyvěrajících vod na předmětných pozemcích se krajský soud v napadeném rozsudku vůbec nezabýval. Uvedené námitky jsou proto nepřípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[51] Ve vztahu k výkladu zákonných ustanovení relevantních pro určení příslušnosti ústředního vodoprávního úřadu, který byl oprávněn vydat rozhodnutí o odvolání ve věci, stěžovatel vznesl námitku teprve v replice k vyjádření žalobce ke kasační stížnosti.

[52] K této námitce Nejvyšší správní soud konstatuje, že se ztotožňuje s názorem krajského soudu a jeho výkladem ustanovení relevantních pro určení příslušnosti

ústředního vodoprávního úřadu, který byl oprávněn vydat rozhodnutí o odvolání ve věci. Lze tedy aprobovat závěry krajského soudu, podle nichž je působnost žalovaného upravena v § 108 odst. 1 vodního zákona tak, že není-li tímto zákonem stanoveno jinak, vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu Ministerstvo zemědělství. Ministerstvo zemědělství (žalovaný) tedy vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu pouze tehdy, pokud tato není zákonem vyhrazena jinému ministerstvu. Pro určení příslušného ústředního vodoprávního úřadu, který byl oprávněn vydat rozhodnutí o odvolání v této věci, je z hlediska systematiky zákona podstatné, že řízení podle § 38 odst. 13 vodního zákona, ze kterého vzešlo žalobou napadené rozhodnutí, je zařazeno v hlavě V vodního zákona, nazvané *„Ochrana vodních poměrů a vodních zdrojů"*, konkrétně v dílu 5, nazvaném *„Ochrana jakosti vod"*. Působnost ústředního vodoprávního úřadu v oblasti ochrany jakosti vod svěřuje vodní zákon Ministerstvu životního prostředí [§ 108 odst. 3 písm. a) vodního zákona]. Řízení upravené v § 38 odst. 13 vodního zákona patří k věcem ochrany jakosti povrchových a podzemních vod, které jsou uvedeny v úvodní větě citovaného ustanovení, a bezprostředně souvisí s činnostmi uvedenými pod bodem 6 výčtu, nicméně v tomto taxativním výčtu není zahrnuto. Zdejší soud souhlasí s názorem krajského soudu, že uvedené ještě neznamená, že by řízení podle § 38 odst. 13 vodního zákona mělo v takovém případě patřit do obecné působnosti žalovaného (Ministerstva zemědělství). Při určování působnosti podle vodního zákona totiž nelze opomenout jeho § 126 odst. 4, podle kterého *„[P]ůsobnost vodoprávních úřadů výslovně neuvedenou je třeba posuzovat podle oblastí, v nichž jim výkon státní správy přísluší."* Základní vymezení oblastí působnosti jednotlivých ministerstev je přitom upraveno v kompetenčním zákoně [§ 15 odst. 1 a § 19 odst. 2 kompetenčního zákona]. Z těchto ustanovení je zřejmé, že žalovaný nemá působnost v oblasti ochrany jakosti povrchových a podzemních vod, která je uvedena jako výjimka z jeho kompetencí a naopak je svěřena Ministerstvu životního prostředí. Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s krajským soudem konstatuje, že ve vodním zákoně konkrétně neupravená působnost ústředního vodoprávního úřadu v oblasti posuzování, zda se jedná o vody odpadní, či nikoli, nesvědčí žalovanému, nýbrž Ministerstvu životního prostředí, jemuž podle § 19 odst. 2 kompetenčního zákona přísluší výkon státní správy v oblasti ochrany jakosti povrchových a podzemních vod. Do této oblasti přitom náleží také rozhodování v pochybnostech o tom, zda se jedná o odpadní vody. Tento závěr se shoduje rovněž s vymezením působnosti Ministerstva životního prostředí v § 108 odst. 3 písm. a) vodního zákona, neboť orgán, který je oprávněn povolovat vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, by měl být nadán také kompetencí posoudit, zda se jedná o odpadní vody, či nikoli. Rozhodování o odvolání proti rozhodnutí vodoprávního úřadu podle § 38 odst. 13 vodního zákona v pochybnostech o tom, zda se jedná o odpadní vody, tedy náleží do působnosti Ministerstva životního prostředí, nikoli žalovaného. Absolutní nedostatek působnosti žalovaného přitom představuje natolik závažnou vadu, že způsobuje nicotnost jeho žalobou napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001 – 96).

[53] Ke zcela obecnému tvrzení stěžovatele, že má k dispozici informace zpochybňující platnost právních jednání žalobce, Nejvyšší správní soud uvádí, že žalobce byl v řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem zastoupen advokátem na základě plné moci. Zdejší soud ověřil údaje ve veřejně dostupném obchodním rejstříku a konstatuje, že neshledal žádné skutečnosti svědčící o tom, že by jednání zmocněného zástupce mělo být prohlášeno za neplatné. Nadto stěžovatel zdejšímu soudu nepředložil žádné důkazy na

podporu svého nekonkrétního tvrzení; v tomto ohledu ani žádné pochybnosti ohledně jednání žalobce nevyvstaly.

VI. Závěr a náklady řízení

[54] Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele - osoby zúčastněné na řízení II. není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[55] K nákladům řízení o kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud uvádí, že podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá žádný z účastníků (osob zúčastněných na řízení) právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[56] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti stěžovatele - osoby zúčastněné na řízení II. Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. [podle rozsudku zdejšího soudu ze dne 19. 1. 2010, č. j. 2 As 15/2009 - 242, publ. pod č. 2020/2010 Sb. NSS: „*Podá-li kasační stížnost osoba zúčastněná na řízení, stává se (vedle žalobce a žalovaného) účastníkem řízení před Nejvyšším správním soudem. Je proto i v jejím případě nutno o nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodnout ve smyslu procesní úspěšnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).*“]. Zdejší soud uvážil, že kasační stížnost stěžovatele - osoby zúčastněné na řízení II. v daném případě podporuje pozici žalovaného, neboť stěžovatel se domáhal, aby byl zrušen rozsudek krajského soudu, jímž byla vyslovena nicotnost rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; s ohledem na uvedené rozhodl zdejší soud obdobně o nákladech řízení žalovaného, který tak rovněž nemá právo na náhradu nákladů řízení (nadto mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly).

[57] Osoba zúčastněná na řízení I. v řízení neučinila žádný úkon a ani neplnila žádné povinnosti, které by jí soud uložil, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

[58] S ohledem na skutečnost, že stěžovatel - osoba zúčastněná na řízení II. neměl ve věci úspěch, je povinen zaplatit procesně úspěšnému žalobci, zastoupenému na základě plné moci advokátem, na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč. Náklady spočívají v odměně advokáta za tři úkony právní služby (nahlížení do spisu a jeho studium dne 3. 4. 2017, vyjádření žalobce ke kasační stížnosti a nahlížení do spisu a jeho studium dne 21. 11. 2017 po předložení množství dalších podkladů stěžovatelem) v hodnotě 3100 Kč, celkem tedy 9300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“)], a v náhradě hotových výdajů vždy po 300 Kč, celkem tedy 900 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Nejvyšší správní soud nepřiznal žalobci náhradu nákladů řízení za následující úkony: sdělení soudu ze dne 24. 2. 2017, nahlížení do spisu a jeho studium dne 21. 6. 2017, vyjádření žalobce k žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ze dne 3. 3. 2017, vyjádření žalobce k důkazům založeným do spisu stěžovatelem - osobou zúčastněnou na řízení II. ze dne 21. 4. 2017, ani za žádost o zaslání podkladů ze soudního spisu ze dne 24. 11. 2017. Uvedené úkony totiž bylo možné učinit v rámci ostatních úkonů, za které zdejší soud

náhradu nákladů přiznal; nejednalo se o účelné úkony, jež by byly nezbytné pro hájení práv žalobce. Zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, proto je odměna navýšena o částku odpovídající této dani (tj. 21 %), kterou je zástupce povinen z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů odvést, tedy o částku 2142 Kč. Jelikož náklady řízení žalobce vznikly výlučně ve vztahu ke kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení II., uložil soud povinnost k náhradě těchto nákladů právě osobě zúčastněné na řízení II. - neúspěšnému stěžovateli.

[59] Nejvyšší správní soud přitom neshledal důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. pro úplné nebo částečné nepřiznání práva žalobci na náhradu nákladů řízení vůči stěžovateli. Dostatečným důvodem zvláštního zřetele hodným není bez dalšího ani okolnost, že stěžovateli bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků (srov. obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. 29 Cdo 3119/2015). Účelem institutu osvobození od soudních poplatků je zabezpečení práva na přístup k soudu. Oproti tomu aplikace § 60 odst. 7 s. ř. s. je zcela výjimečným opatřením, které prolamuje základní zásadu rozhodování o náhradě nákladů řízení uvedenou v § 60 odst. 1 s. ř. s., tj. zásadu úspěchu ve věci. Majetkové poměry jsou přitom jen jedním z dílčích hledisek pro aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s. a za okolnosti hodné zvláštního zřetele pro odepření náhrady nákladů řízení pak nelze považovat ani to, že by jejich přiznání mohlo stěžovateli přivodit větší újmu, než jejich nepřiznání žalobci, který je nepochybně ekonomicky silnou společností. Obdobně jako § 150 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, totiž § 60 odst. 7 s. ř. s. neslouží ke zmírňování majetkových rozdílů mezi procesními stranami, ale k řešení situace, v níž by bylo nespravedlivé, aby ten, kdo důvodně hájil svá práva, obdržel náhradu nákladů, které při této činnosti vynaložil. Částka 12 342 Kč sice není pro stěžovatele částkou zanedbatelnou, ale nejedná se ani o částku likvidační.

[60] K úhradě nákladů řízení k rukám právního zástupce žalobce Nejvyšší správní soud stěžovateli - osobě zúčastněné na řízení II. stanovil přiměřenou lhůtu třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

[61] Zástupkyní stěžovatele - osoby zúčastněné na řízení II. byla usnesením zdejšího soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 5 As 38/2017 - 124, ustanovena advokátka Mgr. Kateřina Bártová, jejíž odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí stát. Ustanovené zástupkyni stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby (replika k vyjádření žalobce ke kasační stížnosti) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 3400 Kč. Zástupkyně doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, proto je odměna navýšena o částku odpovídající této dani (tj. 21 %), kterou je zástupkyně povinna z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů odvést, tedy o částku 714 Kč. Částka v celkové výši 4114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. března 2018

pokračování

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu